

Agder på sitt beste

**Agder Høyres
fylkestingsvalgprogram
2023 – 2027**

Innholdsfortegnelse

Agder på sitt beste	3
Aktiv samfunnsutvikling med Høyre	4
Skape flere jobber	5
Næring og verdiskaping.....	5
Mulighetsrommet i blå næringer.....	6
Innovativt landbruk	6
Levende og gode lokalsamfunn	7
Trygge lokalsamfunn	8
Et Agder med fremtidens kompetanse	8
Eleven i fokus	9
Kunnskap i skolen	9
Yrkesfag.....	10
Kompetanse for voksne.....	11
Raskere frem og tryggere hjem	11
Infrastruktur.....	12
Kollektivtransport.....	14
Sykkel og gange	15
Trafikksikkerhet	15
Et grønnere Agder	16
Klima.....	16
Kraft	17
Det gode liv på Agder.....	17
Folkehelse	18
Helse.....	19
Kultur	19
Frivillighet.....	21

Agder på sitt beste

Vi er heldige som lever i et samfunn preget av tillit, åpenhet og små forskjeller, et samfunn med høy verdiskaping og med gode velferdsordninger. Det er vår plikt å ivareta og videreutvikle dette samfunnet for fremtidige generasjoner. Høyre vil forandre for å bevare. Vi må gjøre nødvendige endringer i dag av hensyn til klima og miljø, økonomisk og sosial bærekraft og fremtidige generasjoners velferd.

Høyres politikk bygger på en kristen og humanistisk kulturarv. Alle mennesker er født forskjellige, men med samme ukrenkelige egenverdi. Mennesket er politikkenes hovedmål. Høyre mener at et godt samfunn bygges på tillit til og respekt for enkeltmennesket. Valgfrihet er nødvendig for å realisere enkeltmenneskets rett til å ta ansvar og forme sitt eget liv. Det har en egenverdi at mennesker kan fatte egne valg uavhengig av sin livssituasjon og bakgrunn. Det er derfor et mål at mennesker i størst mulig grad skal kunne bestemme over eget liv. Det må legges til rette for et mangfold av tjenester i offentlig og privat sektor.

Samfunnet består av små og store fellesskap, fra familie og lokalsamfunn til nasjonale og internasjonale fellesskap. Høyre mener at samfunnet bør skapes og utvikles nedenfra, basert på frihet, ansvar og muligheter for enkeltmenneskene, familiene, bedriftene, frivillige organisasjoner og lokalmiljøet. Et bærekraftig samfunn med sterke fellesskap krever gradvise, men kontinuerlige forandringer nettopp for å håndtere en verden i endring.

Alle som bor i Agder, skal ha like muligheter til å bidra og delta i fellesskapet. Mangfold og toleranse er viktige verdier. Mangfoldet bidrar til å utfordre og utvikle oss. Toleranse innebærer grunnleggende respekt for forskjeller relatert til kjønn, alder, nasjonalitet, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsuttrykk og kjønnsidentitet. Det er ikke et mål at alle skal velge likt, men at alle har like muligheter til deltagelse og utvikling i samfunnet. Vi har et særskilt ansvar for å inkludere og ta vare på sårbare grupper i samfunnet. Det er det offentliges oppgave å sikre reelle like muligheter, samtidig må ulikhet og den enkeltes livsvalg respekteres.

Økonomisk stabilitet og vekst er avgjørende for å sikre trygghet for den enkelte og for velferdssamfunnets bærekraft over tid. Det er vår felles arbeidsinnsats som er bærebjelken i en stabil økonomisk vekst. Agder har rike naturressurser på land og i havet. Dette vil også i fremtiden være viktig for verdiskaping, arbeidsplasser og bosetting. Næringspolitikken er derfor en bærebjelke for levende og gode lokalsamfunn over hele Agder. Omstilling, innovasjon og gründerskap vil stå sentralt for å skape grønne og levedyktige arbeidsplasser. Høyres klimaløsninger skal være fremtidsrettede, markedsbaserte og teknologidrevne. For å lykkes med en grønn omstilling må det brukes kunnskapsbaserte virkemidler som stimulerer til og forenkler muligheten til å kunne velge grønne løsninger.

Agder står foran en svært spennende internasjonal industriutvikling med eksempelvis batterifabrikk, ammoniakfabrikk, hydrogenfabrikk, Biozin og havvind. Dette gir store muligheter knyttet til vekst og utvikling i det grønne skiftet og der det er unike muligheter for å styrke levekårene, samt få enda flere innbyggere med i arbeidslivet.

Kultur, idrett og frivillig deltagelse beriker menneskers liv. Kunst og kultur forankrer oss i vår felles historie, utfordrer oss og åpner opp for det ukjente. Høyre ønsker et kulturliv preget av nyskaping og kvalitet. Det krever sterke kulturinstitusjoner, økt mangfold av aktører og god talentutvikling. Frivilligheten skaper lokalt engasjement og fellesskap. Høyre ønsker å legge til rette for størst mulig frivillig engasjement i idrett, friluftsliv og kulturliv. Gjennom frivilligheten oppnår vi sosial tillit, inkludering og hverdagsintegrasjon.

I Agder er det kort vei til resten av verden. Vi har lange tradisjoner for samhandling med andre land og et internasjonalt næringsliv. I en urolig verden med store klimautfordringer og migrasjon er det viktig med beredskap og trygghet for innbyggerne. Men Høyre innser at vi ikke kan være oss selv nok. De store

utfordringene krever langsiktige, bærekraftige løsninger i fellesskap med resten av landet, resten av Europa og resten av verden.

Et inkluderende og bærekraftig Agder, med muligheter og valgfrihet for enkeltmennesket og familien, som tar ansvar for de små og store fellesskapene – det er Agder på sitt beste!

Aktiv samfunnsutvikling med Høyre

Agder har store muligheter, men står også overfor flere utfordringer i årene som kommer. Målet for vår politikk er at alle skal leve de livene de selv ønsker. Da må det være arbeidsplasser tilgjengelig, vi må komme fort frem og trygt hjem, vi må få mulighet til å ta utdanning, delta i kultur- og fritidsaktiviteter, ha et godt offentlig tjenestetilbud, trygge sykehus og så mye mer.

Agder er en region med store muligheter. Vi har viktige ressurser innenfor energi, blå og grønne næringer, og vi har et næringsliv med høy kompetanse og omstillingsvilje. Nærheten til Europa, våre ressurser og våre fortrinn gjør at vi kan ta en viktig posisjon i den grønne omstillingen.

På kort sikt skal økonomien gjenreises. Vi må skape jobber for å erstatte dem vi har mistet i pandemien. På lang sikt må vi sikre bærekraften i velferdssamfunnet vårt. Da må vi satse på kunnskap og kompetanse. Vi må skape mer og inkludere flere.

Fylkeskommunen har en viktig rolle som samfunnsutvikler. I samarbeid med kommunene, næringsliv, Universitetet og ulike deler av offentlig sektor, skal Høyre bidra til at landsdelen utvikles på en offensiv måte.

Infrastruktur er viktig for å binde landsdelen sammen, for næringslivet og for enkeltmennesket. Vi har startet et stort samferdselsløft, med store bevilgninger til de viktigste industriveiene, til trafiksikkerhet og til vedlikehold av fylkesveiene. Vi er også en pådriver overfor nasjonale myndigheter for å gjennomføre prosjektene Solberg-regjeringen satte i gang.

Store omstillinger krever at alle jobber i samme retning. Fylkeskommunen spiller en viktig rolle i den grønne omstillingen gjennom å bidra med finansiering, kompetanseheving og koordinering, blant annet ved å starte opp Fremtidens havvind og bidra i satsingene på batteriindustri, hydrogen og utvikling av fremtidsrettet, blå næring.

Vi har fått på plass en ny struktur for samhandling i landsdelen, #vårtagder, som knytter sammen kommuner, næringsliv, sykehus og universitet for å dele kunnskap om regionen og løse de store utfordringene i fellesskap. Vi bistår skoler og næringsliv i satsing på internasjonalt samarbeid og internasjonale prosjekter.

Å bygge en attraktiv og levedyktig landsdel handler ikke bare om å se fremover. Høyre som konservativt parti anerkjenner hvor viktig tradisjon, historie og kultur er for identitet, livskvalitet og utvikling. Med Høyre i førersetet vil fylkeskommunen fortsatt prioritere å ivareta kulturarven vår, gjennom museene, bygnings- og fartøyvern og den immaterielle kulturarven i Setesdal og langs kysten som har fått UNESCO-status. Vi ser også at det er viktig å styrke store regionale satsinger som Kunstsilo og Kilden, men også idrett, kulturliv og frivillighet over hele Agder.

For å nå det overordnede målet om å få levekårene opp og utslippene ned, trenger vi et variert og bærekraftig utdanningstilbud som svarer på landsdelens behov, som stimulerer ungdommene til kloke valg og til å fullføre utdanning. For å få det til, må hele regionen jobbe sammen. Og vi må skape en landsdel som gir hver enkelt innbygger mulighet til å skape seg et godt liv. En fortsatt høyrestyrt fylkeskommune vil være en sterk og positiv kraft i utviklingen av Agder.

Skape flere jobber

Næring og verdiskaping

Høyre vil jobbe for et levedyktig og innovativt næringsliv på Sørlandet. Bærekraftig sysselsetting og bosetting må være basert på lønnsomme arbeidsplasser og hensyn til miljøet. Høyre skal også bidra til at fylkeskommunen blir en aktiv tilrettelegger i den videre utviklingen av næringslivet på Sørlandet. Et levende næringsliv er avhengig av stabile rammevilkår, et konkurransedyktig skatte- og avgiftsnivå, gode ferdselsårer, tilgang til Internett, tilgang til kapital og ikke minst tilgang til markeder, spesielt i Europa. Det grønne skiftet skal løse store miljø- og klimautfordringer, men det skal også føre til innovasjon og verdiskaping i privat og offentlig sektor.

Agder har verdensledende kompetansemiljøer blant annet i en eksportrettet prosess- og leverandørindustri og innenfor teknologi. Dette gjør at vi får spennende, nye industrietableringer og vi kan ta sterke posisjoner innenfor marine næringer og fornybar energi. Agder har også en sterk entreprenørskapskultur, en innovativ offentlig sektor og en rekke fortrinn som reiselivs- og opplevelsesdestinasjon.

Tilgang på kompetent arbeidskraft er viktig for vekst i næringslivet. Den regionale nærings- og kompetansepoltikken må derfor sees i sammenheng. Høyre ønsker et samfunn med muligheter for alle og jobber for at flest mulig skal få plass i arbeidslivet. Sosial bærekraft innebærer at arbeidslivet i større grad må gi muligheter for alle til å bidra etter evne.

Agder Høyre vil bidra til en offensiv klimapolitikk. Miljøproblemene er globale, men de gode løsningene finner vi ofte lokalt og regionalt. I årene som kommer må vi sammen bygge grønn konkurransekraft for Agders næringsliv. Høyre vil føre en politikk som vrir etterspørselen fra fossil til klima- og miljøvennlig energi. Det må lønne seg å velge klima- og miljøvennlig, det er da vi vil få de beste resultatene. Agder har overskudd av elektrisk energi og lang industriell tradisjon for kraftkrevende næringer. Kombinasjonen av naturressurser og innovasjon gir Agder et særlig godt utgangspunkt for å ta en ledende posisjon i utviklingen av en grønn økonomi som utnytter ressursene bedre og som styrker eksisterende bedrifter og skaper nye. Agder Høyre vil støtte initiativer for grønn vekst og sirkulær økonomi.

Agder Høyre vil:

- Arbeide for at Agder skal være en attraktiv lokasjon for bærekraftige industrietableringer.
- Samarbeide med kommuner og næringslivet for at Agder skal være en attraktiv helårsdestinasjon for turistnæringen.
- Opprette en fylkeskommunal «samfunnsansvarssertifisering» for flere i arbeid. Næringslivet inviteres til å ta en større rolle i å få flere i jobb etter modell fra miljøfyrtårn.
- Videreføre og styrke klyngesamarbeidet.
- Støtte initiativer for sosialt entreprenørskap.
- Styrke satsingen på sirkulær økonomi og forskning på bærekraftig produksjon.
- Støtte opp om innovasjonssentre og kontorfellesskap for gründerbedrifter.

- Bedre samspillet mellom videregående utdanning og næringslivet gjennom å oppmuntre til innovasjonsarbeid og utvikling av lokale utviklingsplaner.
- Bruke fylkeskommunale og kommunale innkjøp til å skape markeder for nystartede bedrifter.
- Verne om tilgangen til det indre europeiske markedet og drive et aktivt internasjonalt arbeid mot Europa.

Mulighetsrommet i blå næringer

I årene som kommer vil den voksende verdensbefolkningen ha behov for mer mat, medisiner og energi. Havet vil også i overskuelig fremtid være en viktig kilde til verdiskaping og velferd, og kan bidra til å løse miljø- og klimautfordringene verden står overfor. Agder Høyre vil øke satsingen innen havnæringer som fiskeri, havbruk, havvind og mineralutvinning.

Agder Høyre vil:

- Arbeide for en kartlegging av kystområdene for å legge til rette for en bærekraftig utvikling av blå næring.
- Styrke samarbeidet mellom næring, forskning og forvaltning.
- Styrke Blått Kompetansesenter Sør og akvakulturmiljøene i Lister og Flødevigen.
- Legge til rette for forskning og produksjon av nye arter for matproduksjon.
- Legge til rette for innlands fiskeoppdrett og landbasert oppdrett, i samarbeid med forskningsmiljøene.
- Styrke samarbeidet mellom reiselivsnæring, fiskerinæring og havbruk.
- Bedre kystfiskernes rammevilkår og bidra til grønn omstilling av fiskerinæringen.

Innovativt landbruk

Landbruket på Agder er todelt med sterke og svake sider. Jordbruket har en utfordring med små teiger og til dels tungdrevne arealer, som gir liten lønnsomhet og små muligheter for å leve av eget bruk. Det har i de senere år vært en dreining fra melk til kjøttproduksjon og enkelte bønder har med hell satsset på nisjeproduksjon og turisme. Skogbruket er rik på ressurser, og med Agders nære tilgang til markedene på kontinentet gir det et fortrinn. Utfordringen er varierende priser på eksportmarkedet. Næringens muligheter ligger først og fremst i det grønne skiftet, der skogens ressurser vil få en sentral plass. Det vil også være av avgjørende betydning at det satses på målrettet forskning og kompetanseheving, samarbeid, rekruttering og bærekraftig forvaltning for å gi økt verdiskaping i næringene i vår region.

Agder Høyre vil:

- I størst mulig grad benytte lokalt virke og lokalt produserte varer innen offentlige byggeprosjekter.
- Videreføre Matregion Agder og gi prosjektet økt fokus i videregående opplæring.
- Prioritere lokalmat ved offentlige innkjøp.
- Ha en tett dialog med landbrukets organisasjoner på Agder.
- Gi innspill til jordbruksforhandlingene med fokus på Agder.

- Innføre måltall for redusert matsvinn i fylkeskommunale virksomheter.
- Sikre tilgang på gjødsel, blant annet ved å støtte prosjekter som utnytter avfallsstoffer fra oppdrett i gjødselproduksjon.
- Arbeide for kutt i klimagassutslipp i landbruket på lik linje med andre sektorer.

Levende og gode lokalsamfunn

Agder Høyre skal føre en ansvarlig arealpolitikk med respekt for den private eiendomsrett og den lokale selvråderett. Fylkeskommunen skal være medspiller for kommunene opp mot statlig nivå, og skal ikke overprøve den enkelte kommunes avgjørelser i areal- og byggesaker. Felles regionale hensyn skal først og fremst ivaretas gjennom samarbeid og dialog. Agder Høyre vil jobbe for at innbyggere får forutsigbare rammer, trygge oppvekstvilkår, et godt helsetilbud og mulighet til å leve frie og selvstendige liv.

Det skal være attraktivt å leve og bo på Agder. Agder Høyre vil legge til rette for god stedsutvikling i hele regionen, med et rikt kunst- og kulturliv, et aktivt idretts- og organisasjonsliv, frivillighet og gode sosiale møteplasser. Agder Høyre ønsker et mangfoldig samfunn der alle har mulighet til å delta, og vil arbeide for å fjerne barrierer slik at ingen holdes utenfor felles arenaer, sosialt eller i arbeidslivet. Barn og unge har særlig blitt rammet av konsekvenser av koronapandemien. Agder Høyre vil styrke barn og unges sosiale arenaer i trygge rammer.

Gjennom koronapandemien har vi sett at bruk av hjemmekontor har økt og at arbeid i mindre grad er avhengig av oppmøte på arbeidsplassen. Dette gir muligheter for å benytte fritidsbolig i større deler av året og på den måten føre til vekst i kommuner med mye fritidsbebyggelse. Agder Høyre vil arbeide for større fleksibilitet i bruken av fritidsbolig.

Agder Høyre vil:

- Bidra til å utvikle inkluderende og trygge boliger og bomiljø som ivaretar varierte behov knyttet til husholdningsstørrelse, alder, funksjonsevne, kjøpekraft og livssituasjon.
- Vitalisere nærings-, tjeneste- og handelsaktivitet tilpasset fremtidens arbeidsmarked, tjenestebehov og handelsmønstre.
- Styrke fritidstilbudet for ungdommer, både uorganiserte og organiserte tilbud.
- Samarbeide med kommune for å skape alkoholfrie og rusfrie sosiale arenaer for ungdommer.
- Drive forebyggende arbeid mot ungdomskriminalitet og ekstremisme.
- Arbeide for demens- og aldersvennlige byer og tettsteder i samarbeid med næringslivet.
- Legge til rette for og støtte sosialt entreprenørskap.
- Sikre at naturområder forvaltes på en bærekraftig måte som ivaretar hensynet til friluftsliv, lokalbefolkning, turisme og næringsinteresser. I verneområder skal alltid miljøinteressene veie tyngst.
- Støtte kommunene i deres arbeid med vern av kulturlandskap.
- Arbeide for en oppmykning og tilpasning av lovverket knyttet til fritids- og helårsboliger.
- At alle skal få tilgang til gode data- og mobilsignaler, uavhengig av bosted.

- Videreføre det regionale samarbeidet og være en økonomisk medspiller for å sikre oppdatert digital infrastruktur der det kommersielle markedet ikke finner utbygging lønnsomt.
- Gjøre digital infrastruktur til et viktig tema i det offentlige planarbeidet, på lik linje med annen infrastruktur.

Trygge lokalsamfunn

Trygghet er viktig for den grunnleggende friheten til folk flest. Selv om vårt samfunn er stabilt, må vi være forberedt på store og ekstraordinære hendelser og ha gode planer for hvordan vi skal håndtere krig eller kriser.

Agder Høyre vil:

- Bidra til at tilgangen til vann, strøm, telekommunikasjon og annen vital infrastruktur sikres i krisesituasjoner.
- Arbeide for at vår landsdel blir omfattet av tilstrekkelige sikkerhets- og forsvarstiltak i Norges og NATOs planer for krisesituasjoner.
- Opprettholde et robust heimevern og sivilforsvar.
- Sammen med kommunene arbeide for at det forseres etablering av forsvarlig bredde i kraftlinjegangene i Agder, og at linjer uten redundans prioriteres.
- At fylkeskommunen skal være en god samarbeidspartner med kommunene for å utvikle og holde vedlike vannforsyningssystemene.

Et Agder med fremtidens kompetanse

Kunnskap er vårt viktigste verktøy i kampen for et samfunn med muligheter for alle. Derfor er Høyre opptatt av at alle unge skal møte gode lærere som hjelper dem å nå sitt fulle potensial. Agder Høyre vil satse enda mer på lærere og ledere i de videregående skolene, og hjelpe flere elever på veien mot fagkompetanse eller studiekompetanse. Uansett hvem foreldrene dine er, uansett religion, kjønn, legning eller etnisk opprinnelse, så skal du få mulighet til å leve ut ditt talent, dine drømmer og dine ambisjoner.

Fremover har Agder et stort behov for fagutdannede. Det bygges ny industri og mulighetene innen batteri, havvind og andre grønne industrier er store. Skal vi lykkes med denne satsningen er vi avhengige av å utdanne flere fagarbeidere og får flere til å fullføre. Derfor vil Agder Høyre fortsette satsningen på yrkesfag, lærlinger og økt gjennomføring. Vi vil sette nye ambisiøse mål og legge inn virkemidler som gjør at vi når dem.

Gjennom økt fokus på psykisk helse skal vi sørge for at hver enkelt elev blir sett og får den hjelpen de trenger. Fordi bedre psykisk helse er avgjørende for å kunne skape bedre liv og flere som fullfører den videregående skolen. Læring avhenger av motivasjon og trivsel. Agder Høyre har gått i spissen for en tydelig satsing på forebyggende arbeid og et godt læringsmiljø.

Eleven i fokus

Flere unge opplever psykiske utfordringer og psykisk uhelse gjennom ungdomstiden. Vi må ha et system som plukker opp alle og gir hver enkelt elev et tilbud tilpasset dem. Vi må styrke laget rundt eleven, samtidig som vi skal utvide ordningen med digital helsesykepleier. Alle elever i Agder skal ha et godt tilbud rundt seg, enten man går på en stor eller liten skole. Ungdommer er ulike og har ulike behov, derfor trenger vi også alternative opplæringsarenaer som UngInvest og Jobbskolen.

Agder Høyre vil:

- At Agder skal ha landets høyeste gjennomføringsgrad på videregående opplæring.
- Satse på kompetanseheving for rådgivere på alle trinn i samarbeid med kommunene.
- Styrke samarbeidet mellom rådgivnings- og karriereveiledningstjenesten og lokalt arbeids- og næringsliv for å koble opplæring og utdanning med lokalt kompetansebehov.
- Sørge for at alle elevene får hjelp fra helsesykepleier når de trenger det.
- At skolehelsetjenesten skal kunne henvise til psykolog.
- Utvikle forskjellige ordninger for unge utenfor arbeid og utdanning som UngInvest i østregionen og Jobbskolen i Kristiansand.
- Gi tilbud om sommerskole til elever som har strøket eller ønsker å forbedre karakterene sine.
- Utvidet tilbudet med digital helsesykepleier og markedsføre det for alle elever i Agder både på ungdomsskole og videregående skole.
- Bedre tilrettelegge for elever med psykiske/fysiske helseutfordringer.
- Jobbe for at livsmestring får en vesentlig plass i skolen.
- Åpne mulighet for at private eller ideelle aktører kan bidra i skolen for å styrke det psykososiale miljøet.
- Etablere pakkeforløp for elever som er i fare for å stryke eller droppe ut, med fast oppfølging og utarbeidelse av individuelle planer og tiltak.
- Videreutvikle og styrke dagens los- og elevtjenester til et variert og geografisk dekkende tilbud.
- Arbeide for at alle kommuner i Agder skal ha 5 dagers skoleuke.
- Samarbeide og støtte kommuner som ønsker å tilby et ellevte skoleår før videregående skole etter modell fra Kuben i Oslo kommune.
- Styrke seksualundervisningen i skolen med fokus på prevensjon og grensesetting, og etterstrebe at noen andre enn elevens vanlige lærer har undervisningen.

Kunnskap i skolen

Elevene våre er Agders viktigste ressurs. Høyre ønsker derfor å satse på elevene og utvikle en videregående skole med fokus på kunnskap og læring. Vi ønsker å tilby mer intensive løp, hvor det testes ut semesterinndeling med avsluttende fag hvert semester for å kunne tilby en bedre og mer intensiv dybdelæring. Elevene skal ha individuelt tilpasset opplæring og de skal ha valgfrihet og innflytelse over

egen skolehverdag. Et variert og godt tilbud av både offentlige skoler og friskoler gir alle ungdommer muligheter til å finne et skoletilbud som passer for dem.

Agder Høyre vil:

- Innføre fritt skolevalg i hele Agder.
- Utvikle en tilbudsstruktur med fag og klasser som er godt tilpasset næringslivets behov i hele regionen.
- Prøve ut semesterinndeling med mer intensiv opplæring og avsluttende fag etter hvert semester.
- Innføre rett til lærerevaluering
- Tilby anonym retting av heldagsprøver og store prøver og prosjekter
- Teste ut en ordning med nivådeling innen flere fag på vgs.
- Søke staten om en prøveordning med kortere sommerferie og utsatt høstferie.
- La kommuner som ønsker det få muligheten til å drifte de videregående skolene.
- Ha en bærekraftig skolestruktur som prioriterer innholdet i skolen, oppfylling av klasser og å kunne skape gode kompetansemiljøer.
- Kreve at lærere har fordypning i faget de underviser i.
- Øke bevilgningene til videreutdanning av lærere, skoleledere og utdanning av egne lærerspesialister.
- Være positive til en blanding av offentlige og friskoler over hele regionen og innen flere studieretninger.
- Fortsette satsningen på egne linjer som internasjonale linjer, forskerlinja, innovatørlinja og 2-årig studiespesialisering.
- Støtte skoler som ønsker å utvikle egne satsningsområder innen forskjellige fagområder.
- Styrke skolen som en dannelsesarea hvor det stilles krav til elevene og klare forventninger til innsats, oppmøte og aktiv deltagelse i undervisningen.
- Søke om forsøksprosjekt med valgfritt sidemål i videregående skole.

Yrkesfag

Stadig flere elever ser verdien av å velge yrkesfag. Agder Høyre ønsker å øke ambisjonsnivået og vil jobbe mot at det i 2027 er 60% av elevene som søker seg til yrkesfaglig utdanning. Det krever en målrettet satsing og økt status for yrkesfag i skolen. Høyre vil derfor utvikle nye grønne studieretninger, markedsføre mulighetene som ligger i yrkesfag bedre og tilpasse tilbudet av utdanning etter hva næringslivet i regionen trenger.

Agder Høyre vil:

- Arbeide for et mål om at 60% av elevene i Agder søker seg til yrkesfag.
- Informere foreldrene allerede i starten av ungdomsskolen om hvilke muligheter som ligger i yrkesfag.
- Arbeide for å utvikle nye utdanninger tilpasset Agders nye industrietableringer innen fornybar energi.

- La flere elever få gjennomføre alternative løp i yrkesfaglig utdanning, for eksempel gjennom flere alternative opplæringsarenaer, forsøk med søkbare tilbud om å ta vg1 over 2 år og mulighet for å kombinere skolegang og arbeidspraksis.
- Innføre en forsøksordning om at elevene som har under 3 i snitt får muligheten til å ta påbygg over 2 år.
- At alle kommuner skal ha som mål å ha minst 3 lærlinger pr 1000 innbyggere. Fylkeskommunen skal ha lærlinger i alle fylkeskommunale virksomheter.
- Informere tidligere om hvilke muligheter som ligger i høyere yrkesfaglig utdanning gjennom fagskole.
- Innføre et lærlingsfond etter modell fra Danmark.
- Arbeide for å etablere en yrkesfaglig ungdomsskole etter modell fra Time, Rogaland.
- Innrette lærlingtilskuddet så det passer også for dem som trenger utvidet læretid.
- Arbeide for at skoler med yrkesfag har gode lokaliteter, utrustet med moderne utstyr tilpasset utdanningen.

Kompetanse for voksne

Høyre ønsker at man skal lære hele livet. Samfunnet endrer seg raskere og kompetansebehovet til næringslivet er i stadig endring. Derfor vil Høyre tilrettelegge for at flere voksne kan få kompetansepåfyll og utdanning som gjør at man kommer raskere ut i arbeidslivet og blir der lenger. Den beste måten å forebygge utenforskap på er å holde folk i arbeid, derfor må vi sørge for at innbyggerne i Agder har den kompetansen som det er behov for.

Agder Høyre vil:

- Styrke Fagskolen i Agder for å kunne utvikle relevant høyere yrkesfaglig utdanning som næringslivet trenger. Fagskoletilbudet skal være fremtidsrettet med oppdaterte studier både på campus og digitalt.
- Gjennom Fagskolen i Agder utvikle flere relevante bransjeprogrammer for næringslivet.
- Se den offentlige og de private fagskolene i sammenheng for et variert og kvalitativt godt tilbud
- Styrke voksenopplæringen i samarbeid med kommuner og næringsliv, for å sikre at voksne som ikke har fullført utdanning raskest mulig kan komme i arbeid eller i gang med videre studier.
- Få flere voksne til å ta yrkesfaglig utdanning innen fagområder som næringslivet har behov for.
- Støtte opp om videre utvikling ved UiA, både når det gjelder forskning og nye studier og profesjonsutdanninger.

Raskere frem og tryggere hjem

Muligheter for rask og rimelig transport og kommunikasjon er forutsetninger for et moderne samfunn som er godt å leve i. Skadevirkninger for natur og økologi har tradisjonelt vært betydelige, og har ofte ikke vært tilstrekkelig vektlagt. Men om skadevirkningene reduseres, er mer transport og bedre kommunikasjon bidragsyttere til mer bærekraft, både sosialt, økologisk og økonomisk.

Agder Høyre vil fortsette arbeidet med en offensiv samferdselspolitikk tilpasset fremtidens krav til klima, sikkerhet, kvalitet, tilgjengelighet og kostnader, og vil være en pådriver for innovative løsninger. Overgang til CO₂-nøytral transport (med energibærere elektrisitet, biogass, hydrogen eller ammoniakk) må påskyndes for at mål om reduksjoner i utslipp skal nås. Agder Høyre mener at Agder skal ha som ambisjon å redusere utslipp av klimagasser (i Norges klimaregnskap) fra veitransport med 70% i forhold til 1990-nivået innen 2030.

Det er viktig at offentlig sektor tar sin del av ansvaret for dette. Vi vil derfor at nye busser og andre offentlige kjøretøy og maskiner så langt praktisk og økonomisk mulig skal være CO₂-nøytrale. Ladeinfrastruktur for offentlige kjøretøy må gjøres tilgjengelig for tung næringstransport der det er mulig.

Agder Høyre mener det fortsatt er behov for økte bevilgninger til investeringer og vedlikehold i denne sektoren. Helhetlige og mer effektive løsninger for planlegging, bygging og finansiering av veiprosjekter og ladeinfrastruktur er viktig. Gode investeringer i kommunikasjon er investeringer for en bedre fremtid.

Agder Høyre vil arbeide for at Agder blir i første linje på bestillings- og betalingsordninger (Mobility-as-a-Service, «MaaS») for samordnet bruk av buss, mikromobilitet og innfartsparkering. Prissystemet må legges opp slik at kjøring i rushtid om mulig reduseres. Vi vil oppfordre arbeidsplasser til mer bruk av fleksitid, og Agder fylkeskommune bør være i forkant.

Agder Høyre aksepterer bompenger for å delfinansiere veianlegg som bommene er på, forutsatt at det offentlige tar brorparten av investeringen. Bommer i sentrale strøk, der det er utfordringer med kø, kan brukes som insitament til mindre bilkjøring og kan delfinansiere tiltak for kollektivtilbud, sykkel og gange så sant bomtakstene er akseptable. Ellers utenfor sentrale strøk vil Agder Høyre ikke ha bompenger.

Agder Høyre vil prioritere gang- og sykkelveier for å gi tryggere skoleveier for våre barn og bedre muligheter for miljø- og helse riktig transport for alle myke trafikanter. Agder Høyre vil også arbeide for at en større del av transport av gods skal skje på bane og båt.

Infrastruktur

Gode og trygge veier er avgjørende for at folk skal komme seg raskt og effektivt til og fra jobb og fritidsaktiviteter, og bidrar til å bygge attraktive bo- og arbeidsmarkedsregioner med bosetting i hele fylket. Næringslivet og det offentlige er avhengige av effektive kommunikasjoner for tjenester og varer. Bedre veier, tryggere kjøretøy og bedre holdninger reduserer antall trafikkulykker betydelig. Agder Høyre vil støtte opp om nullvisjonen for drepte og hardt skadde i trafikken, og prioritere utbedring av de mest ulykkesutsatte stedene.

Agder Høyre vil:

- Videreføre arbeidet med å ta vare på fylkesveinettet gjennom god planlegging og økte bevilgninger.
- Gjennomgå fylkets veinormal for økt fleksibilitet og bruk av funksjonskrav, for å kunne bygge mer vei mer effektivt og få mer trafikkikkerhet for pengene.
- Fortsette arbeidet for at E39 og E18 får 4-felt-standard gjennom hele fylket.
- At infrastruktur skal planlegges og bygges ut helhetlig og sammenhengende.

- Ha mer samarbeid mellom det offentlige og private for raskere å løse samferdselsprosjekter, både gjennom raskere planprosesser og smartere gjennomføringsprosesser.
- Følge opp arbeidet med helhetlige Bolig-, Areal- og Transportplaner, slik at effektene blir gode i hele regionen.
- Ferdigstille siste del av prosjekt «gul midtstripe» på RV 9 opp Setesdal til Hovden innen 2023.
- Arbeide for økt standard på RV 41 (Telemarksvegen) mellom Kjevik og Seljord og RV 42 mellom Arendal og Helleland gjennom punktvisse og strekningsvise utbedringer, søkt finansiert innenfor rammene av Nasjonal Transportplan.
- Arbeide for at Ytre Ringvei i Kristiansand bygges ut så raskt som mulig.
- Sikre gode forbindelser for industriveiene fra Arendal Havn til E18 («Batteriveien»), Biozin-anlegget i Åmli til E18 (FV 415) og fra E39 til Spangereid (FV 460).
- Stille krav til utslippsfrie drosjer ved tildeling av nye løyver.
- Sikre tilstrekkelig antall hurtigløstasjoner til at elbil er et fullgodt alternativ i hele fylket – også for tyngre transport.
- Bidra til at antallet destinasjonsladere (der elbiler står parkert noen timer eller over natt) øker betydelig.
- Legge større vekt på barn og unges behov ved planlegging av transportsystemet.
- Arbeide for et universelt og fleksibelt utformet transportsystem som bidrar til velferd, mobilitet og deltagelse for alle samfunnsgrupper.

Bruk av jernbanen vil ha stor betydning for klimaregnskapet i årene som kommer. Ingen andre transportformer kan frakte mange mennesker og gods over lange avstander på en mer klimavennlig måte.

Agder Høyre vil:

- Jobbe for at tog skal være et godt alternativ til lokal- og pendlerreiser
- Tilby konkurransedyktige ekspressruter fra Agder til Oslo og Stavanger.
- Bidra til utvikling av næringsområder rundt stasjonene i fylket.
- Se til at Agder får sin del av det statlige vedlikeholdsprogrammet for jernbane.

Et godt flytilbud er viktig for næringslivet på Agder. Et godt rutetilbud både til inn- og utland kan være avgjørende for at Agder skal få nyetableringer av bedrifter og sikre seg kompetent arbeidskraft både i offentlig og privat sektor. Gode flytilbud er også av vesentlig betydning for turisme, både inn og ut av landsdelen.

Agder Høyre vil:

- Være en pådriver for å utvikle Kjevik som landsdelens flyplass.
- Arbeide videre for å få plass ny vei og bedre adkomst til Kjevik.
- Påvirke Avinor for å sikre bedre fasiliteter på Kjevik.
- Påvirke Avinor til å tilrettelegge for el-fly, med fasiliteter som er klare når operatørene trenger det.
- Fortsatt jobbe for et bedre rutetilbud til og fra Kjevik.

- Være en medspiller for utvikling av aktiviteten på Gullknapp.

Havnene er viktige knutepunkter for transport av gods. Effektive havner er en nødvendig forutsetning for at mer gods skal transporteres sjøveien. Derfor må havn, vei og banesystemer ses i sammenheng når havner bygges ut.

Agder Høyre vil:

- Jobbe for en god arbeidsdeling og økt samarbeid mellom havnene på Sørlandet, hvor havnene bevares og utvikles på en koordinert måte, og støtte at havnene på sikt kan organiseres i et felles selskap.
- Bringe veiforbindelsene til havnene opp på et nivå som bidrar til effektiv og sikker drift.
- Redusere partikkelforurensning og utslipp av klimagasser fra skip som ligger til kai ved å legge til rette for maksimal bruk av landstrøm.
- Arbeide for strengere internasjonale reguleringer av utslipp fra skipsfarten, spesielt i kystnære farvann.

Kollektivtransport

Høyre arbeider for et godt og helhetlig kollektivtilbud i alle deler av regionen, for å gi et grunnleggende transporttilbud til alle. Men behov og muligheter er ulike utover i regionen, og tilbudet må av praktiske, økonomiske og miljømessige grunner tilpasses dette.

I byene vil et fleksibelt, klimavennlig kollektivtilbud, kombinert med gode gang- og sykkelveier, være med på å håndtere en fremtidig vekst i befolkning og virksomhet. Det må satses videre på innfartsparkeringer for å sikre gode overgangsordninger fra bil til buss og tog.

Elbil er et godt transportmiddel i områder med få kollektivavganger. Når teknologi og økonomi ligger til rette for det, vil bestillingstransport (med selvkjørende minibusser) også være svært nyttig. Mikromobilitet (el-sparkesykler, mikrobiler m.m.) vil ventelig bli viktige for effektiv transport i fremtiden, og integrerte bestillings- og betalingsløsninger for bompenger, innfartsparkering og bruk av buss og el-sparkesykler m.m. vil kunne være avgjørende.

Et godt kollektivtilbud er nødvendig for at alle skal kunne komme dit de ønsker. Minibusser på bestilling (a la Svipp) og eventuelt drosjer må inngå i tilbudet i alle kommuner så snart det er praktisk og økonomisk overkommelig. Behovene for skole- og syketransport m.m. må sees på samlet. I sentrale strøk av større byer vil kollektivløsninger redusere køproblemer og må derfor satses ekstra på, mange steder i kombinasjon med innfartsparkeringer. Agder Høyre vil ha en kollektivtrafikk som utslippsmessig er minst like god som privatbil, med utstrakt bruk av kjøretøy uten lokale utslipp av klimagasser.

Agder Høyre vil:

- Legge til rette for økt fremkommelighet for busstrafikk ved bygging av sammenhengende kollektivfelt i områder med stor trafikk.
- Sikre en målrettet kollektivsatsing tilpasset lokale forhold i spredtbygde strøk, og være i forkant med å ta i bruk minibusser på bestilling i disse strøkene.
- Støtte forhandlinger for så gode og positive byvekstavtaler som mulig for Kristiansandsregionen og Arendalsregionen og gjennom dette bidra til lavere utslipp og mindre kø.

- Innføre en felles ungdoms- og studentrabatt med lavere pris på både enkelt- og periodebilletter.
- At bussbilletter skal koste det samme hele døgnet
- Arbeide for at flybuss skal være et reelt alternativ for reisende i Agder.
- Jobbe for at ulike kollektive transportformer fungerer bedre sammen både i form av ventetid og billettløsninger (både buss, tog og ferger), og at transportordninger som syketransport, skoletransport, bestillingskjøring og tradisjonell drosjekjøring kan bidra sammen til et godt samlet transportsystem.
- Etablere flere og større anlegg for innfartsparkering (park and ride) i regionen.
- Være pådriver for å se også betaling for bommer og innfartsparkering i sammenheng med buss og el-sparkesykler m.m.
- Arbeide for å elektrifisere alle fergene i fylket.
- Støtte opp om delingsøkonomi og bildelingstjenester.

Sykkel og gange

Høyre vil arbeide aktivt for mer bruk av sykkel og gange for å løse innbyggernes transportbehov. Økt utbredelse av el-sykler og mer fokus på trygge, effektive og miljøvennlige veier for syklende og gående gir både bedre folkehelse og mindre utslipp av klimagasser. El-sparkesykler er et godt supplement når de tilbys og opereres i kontrollerte former.

Agder Høyre vil:

- Arbeide for utbygging av sammenhengende veinett for sykkel og gange i byer og tettsteder.
- Prioritere gang- og sykkelveier for å trygge skoleveier for barn og andre myke trafikanter.
- Støtte aksjoner og tiltak på skoler og arbeidsplasser som får flere til å sykle eller gå til daglig.
- Bygge enklere, kombinerte gang- og sykkelveier i områder med lite trafikk.
- Ha gode muligheter for sykkelparkering ved alle viktige kollektivknutepunkt.
- Arbeide for at fylkeskommunale arbeidsplasser blir sykkelvennlige, og støtte kommuner som ønsker det samme.

Trafikksikkerhet

Arbeidet med økt trafikksikkerhet har gitt gode resultater de seneste årene, men vi må likevel fortsette innsatsen for å redusere antall drepte og skadde i trafikken. Utbedring av veier og kryss med reelt høyest risiko for ulykker må prioriteres.

Agder Høyre vil:

- Arbeide for å bedre kvaliteten på fylkesveiene, med fokus på ulykkesbelastede og rasutsatte strekninger.
- Styrke arbeidet med trafikksikring, spesielt på ulykkesbelastede strekninger.
- Arbeide for at det årlig settes av øremerkede midler til trafikksikring.

- Være pådriver for sikre skoleveier i hele fylket.
- Bedre trafiksikkerheten for myke trafikanter, blant annet gjennom holdningsskapende arbeid.
- Intensivere arbeidet med å stoppe dårlig skodde trailere på norske vinterveier.

Et grønnere Agder

Klima

Klimakrisen er vår tids største utfordring og skal vi unngå økt global oppvarming er vi avhengig at det settes inn tiltak som reduserer klimagassutslippene. Dette må gjøres både internasjonalt, nasjonalt og lokalt og for Agder vil vi sette inn tiltak som gjør at vi kan nå målene med å kutte utslippene med 55% innen 2030.

Skal vi klare dette må man tenke klimapolitikk i alt som gjøres, det må tas store og små grep og for Høyre er det viktigst å prioritere den klimapolitikken som gir mest utslippskutt over symbolpolitikk. Skal Agder nå målsetningene vi har vedtatt må det gjøres grep innen transport, karbonfangst og en økt elektrifisering av samfunnet.

Agder er i ferd med å etablere seg som hovedsete for ny grønn industri. Både havvind og batteri er bransjer som nå etablerer seg på Agder og vil bruke den eksisterende kompetanse i leverandørindustrien til å etablere nye grønne industrier i Agder. Dette vil være viktige bidrag i det nasjonale og internasjonale klimaperspektivet, men det vil også by på utfordringer med nedbygging av natur og tilgang på nok kraft. For Høyre er det viktig å se disse satsningene i et større perspektiv og lage et naturregnskap i et regionalt perspektiv, som betyr at om man bygger ned natur et sted i regionen, bør man bevare et annet område.

Agder Høyre vil:

- Stille strengere krav til klimavennlige løsninger og minimering av miljøbelastning ved offentlige anskaffelser.
- Arbeide for at Returkraft får etablert et karbonfangstanlegg.
- Stille krav om nullutslipp ved alle offentlige fergeanbud.
- Bygge alle nye fylkeskommunale bygg som energiproduserende plusshus og lage en plan for hvordan man kan bygge ut solceller og solfangere på eksisterende bygg.
- Ha offensive mål for reduserte utslipp fra all transport og nullvekstmål for innfartstrafikken til sentrumsområder med trafikale utfordringer.
- I konflikter mellom gang, sykkel og biltrafikk skal alltid gang og sykkel veies tyngst.
- Gjøre den fylkeskommunale bilparken utslippsfri.
- Utvikle et mål om fossilfrie anleggsplasser i fylkeskommunale utbyggingsprosjekter.
- Se den norske klimapolitikken i sammenheng med internasjonale mål og forpliktelser.

Kraft

Agder sitt store konkurransefortrinn har alltid vært at vi har mye grønn energi som vi har bygd kraftkrevende industri rundt. Men ved en økt elektrifisering av samfunnet, blir det også et behov for utbygging av mer grønn energi.

Særlig på Agder vet vi at fremtiden er elektrisk. Dette krever at vi bygger opp kapasiteten og øker kraftproduksjonen. Jobben kan bli et eventyr for leverandørindustrien og andre i regionen. Men det krever mer forutsigbarhet for forbrukere, frivillighet og næringsliv enn hva vi nylig har opplevd.

Agder Høyre vil:

- Kunne tilby nok energi til grønne industrietableringer i regionen.
- Kartlegge hvilke områder i Agder som egner seg til energiproduksjon.
- Støtte opp utbygging av ny grønn energi som solceller, vindkraft på land og til havs og vannkraft i Agder.
- At energipolitikk ses i sammenheng med sikkerhetspolitikk og at Norge er en sentral og integrert del av det europeiske kraftmarkedet
- Jobbe for at Agder skal bidra til å sikre overføringskapasiteten for kraft i Norge og mellom Norge og Europa.
- Utvikle UiA til å bli et ledende universitet innen forskning på fornybar energi.
- Føre i land kraft fra havvind på steder med eksisterende eller planlagt kraftkrevende industri.
- Styrke en bred regional satsing for næringslivet på Agder innenfor hele verdikjeden for havvind.
- Arbeide for at beredskap, drift og vedlikehold av havvindparker som hovedregel skal skje fra norske baser og havner, hvor Agder tar en ledende rolle.
- At utbygging av fornybar energi må ha gode nasjonale rammevilkår og skatteordninger som gir insentiver til økt produksjon og utnyttning av potensialet i allerede utbygde anlegg.
- Forenkle prosessen for etablering av mindre anlegg for privat energiproduksjon for bedrifter og husholdninger.
- At Å Energi så langt mulig bidrar til å gi bedrifter og befolkning på Agder rimelig og sikker strømforsyning.
- Sammen med kommunene arbeide for at det forseres etablering av forsvarlig bredde i kraftlinjegangene i Agder, og at linjer uten redundans prioriteres.
- Påvirke statlige myndigheter til å endre regler for nettselskapene når det gjelder kraft til både nye bedriftsetableringer og elektrifisering av eksisterende, slik at utviklingen på Agder ikke hindres.
- Bidra til nettbodygging med fremtidsrettet kapasitet i samarbeid med Statnett og Glitre Nett AS.

Det gode liv på Agder

Folkehelse

Å satse på god folkehelse er å satse på fremtiden. Folkehelsen speiler samfunnsutvikling, oppvekst og levekår. Folkehelse handler om å fremme livskvalitet og trivsel, som gir den enkelte tilhørighet og opplevelse av mestring, og som reduserer risikoen for sykdom, funksjonsnedsettelse og psykiske og sosiale problemer. Agder Høyre vil arbeide for å fremme god psykisk helse og forebygge ensomhet.

Å satse på folkehelse er å sikre at innbyggerne i vår region har det så bra som mulig. Det er spesielt viktig å rette innsatsen mot unge og eldre, og at vi tenker folkehelse i alt vi gjør. Å fremme god folkehelse er et fellesansvar. Agder skal være et godt sted å vokse opp, virke og bli gammel.

Viktige påvirkningsfaktorer for folkehelse er tidlig innsats og utdanning, arbeidsmiljø, levekår, boforhold og kvaliteten på tjenester som tilbys. Det å drive et godt oversiktsarbeid er en forutsetning for gjennomføring av et godt folkehelsearbeid.

Idrett er Norges største folkebevegelse, og bidrar til god folkehelse, deltakelse og inkludering. Agder Høyre vil tilrettelegge for at innbyggerne kan ha en aktiv fritid, og gjøre det attraktivt og tilgjengelig å ta helsevennlige valg.

Agder Høyre vil:

- Styrke interkommunale prosjekt, lavterskeltilbud og forsøksordninger der målet er å bedre levekår for utsatte grupper.
- Tilrettelegge for at alle har et tilbud om å være aktiv i fritiden ved å satse på gode helsefremmende lokalsamfunn gjennom nærmiljøutvikling og friskliv/friluftslivstilbud til barn og unge.
- Bidra til å videreutvikle tilbudet i frisklivscentralene.
- Sikre gode rammevilkår for både den organiserte og uorganiserte idretten.
- Være en pådriver for å etablere gode og tilgjengelige turløypestraseer slik at vi kan gi flere tilgang til gode turveier og aktiviteter.
- Styrke arbeidet med kulturbasert sykkelturisme.
- Drive godt helsefremmende og forebyggende folkehelsearbeid på Agder, innen livsstilsrelaterte sykdommer, rus og psykisk helse.
- Gjøre det lettere for innbyggerne å foreta sunne valg i hverdagen.
- Bedre kunnskap om seksuell helse.
- Prioritere tilbud som hindrer ensomhet, isolasjon og utenforskap, ved blant annet å utvikle gode sosiale møteplasser.
- Løfte Verdensdagen for psykisk helse.
- Stimulere til at minoritetsgrupper deltar og er inkludert i barnehage, skole, arbeidsliv, fritid og politikk.
- Implementere satsingen på «Bedre Tverrfaglig Innsats» slik at fylkeskommunale tjenester samarbeider med kommunale.
- Arbeide for å forebygge vold i nære relasjoner.
- Arbeide for å forhindre digitalt utenforskap.

- Øke kunnskap om og ta i bruk velferdsteknologi.
- Innføre en forsøksordning hvor man gjør ung uføre midlertidig, med ny evaluering av arbeidsevne før fylte 30 år.

Helse

Å få hjelp når man trenger det, er viktig for både trygghet og livskvalitet. Agder Høyre er opptatt av at innbyggerne på Agder får gode helhetlige pasientforløp og god kvalitet og valgfrihet i helsetjenestene.

Agder Høyre skal være en pådriver for de mest sårbare pasientgruppene, og for et aldersvennlig samfunn. Agder Høyre ønsker at alle i størst mulig grad skal kunne klare seg selv.

Familie er en av samfunnets viktigste bærebjelker. Det er derfor viktig å støtte arbeid som styrker gode familierelasjoner.

Agder Høyre vil:

- Være en forkjemper for tre sykehus på Agder.
- At sykehusene i Kristiansand og Arendal skal videreutvikles som store akuttssykehus, og at sykehuset i Flekkefjord skal ha akuttfunksjoner.
- Støtte utviklingen av Helsebyen Eg som en klynge for helsenæringen i regionen.
- Fremme heltidskultur i arbeidslivet.
- Arbeide for at Sørlandets sykehus HFT styrker sin rolle som satellitt under UiO for utdanning av leger.
- Sørge for god kvalitet i tannhelsetjenesten i regionen.
- Arbeide for at alle innbyggerne skal få tilbud om en fastlege.
- Jobbe for tiltak som bekjemper ensomhet blant eldre.
- Legge til rette for at elever fra ulike studieretninger kan bidra til å skape glede for eldre på sykehjem og dagsenter, for eksempel gjennom kulturinnslag, mat og personlig pleie.
- Ta i bruk velferdsteknologi slik at eldre kan bo hjemme lengre.
- Ta i bruk velferdstjenester som gir økt kontroll over eget liv.
- Styrke arbeidet med kvinnehelse.

Kultur

Kultur skal utfordre oss og tilføre noe nytt og spennende. Agder Høyre er opptatt av å ta vare på den norske kulturarven, videreutvikle vårt verdigrunnlag og forankre vår felles lokale historie både i innlandet og langs kysten.

Vi må sikre kunstens og kulturens viktige rolle i samfunnet som demokratibygger. Kultur beriker menneskers liv og gir økt livskvalitet. Kultur forankrer oss i vår felles historie, utfordrer oss og åpner opp for det ukjente.

Agder Høyre ønsker et kulturliv preget av kvalitet og nyskaping. Målet må være et økt mangfold av aktører og en god talentutvikling.

Vi må bygge sterke rammeverk rundt kulturinstitusjonene som demokratiske fellesarenaer, og sikre sterke selvstendige institusjoner. Agder Høyre ønsker større privat engasjement og frivillig innsats i kulturlivet, samtidig som flere skal få mulighet til å leve av sitt kunstneriske virke. Et levedyktig kulturliv trenger flere finansieringskilder, både offentlige og private og offentlige stipender og støtteordninger

Deltakelse og opplevelse er viktige faktorer for et godt liv. Et mangfoldig kulturliv er en viktig forutsetning for trivsel og positiv utvikling både for enkeltmennesker, lokalsamfunnet og for næringslivet. Agder Høyre vil jobbe målbevisst for et godt kulturtilbud. En satsing på kultur og opplevelsesbaserte næringer vil gi en enda mer attraktiv landsdel å besøke og bo i. Når kulturliv, næringsliv og det offentlige møtes i en felles satsing, skapes det store verdier.

Agder har sterke og velfungerende miljøer innen musikk, scenekunst, litteratur, film og billedkunst. Regionen har også et ledende forsknings- og kompetansemiljø innenfor utvikling av opplevelsesbasert reiseliv.

Fylkeskommunen må styrke sin posisjon i videreutviklingen av næringsklynger og etablering av kulturinstitusjoner i hele fylket.

Agder Høyre vil:

- Arbeide aktivt for at kultur skal være et bærende element i samfunnsutviklingen.
- Ta vare på vår norske kulturarv, vårt verdigrunnlag og vår felles historie langs kysten og i innlandet.
- Bidra til utvikling og tilrettelegging i Raet nasjonalpark, verneområdene Oksøy-Ryvingen og Flekkefjord landskapsvernområde samt Setesdal Vesthei og Listastrendene.
- Bidra til å ivareta uthavnene på Agder, og at de kommer på UNESCOs verdensarvliste.
- Støtte opp om tiltak som gir nasjonale minoriteter mulighet til å bevare og dele sin kultur og sine tradisjoner.
- Jobbe for å sikre økonomiske rammebetingelser for den immaterielle kulturen i Setesdal og klinkbåttradisjonen langs kysten, som begge er kommet på UNESCOs liste for immateriell kulturarv.
- Sikre god kvalitet og utbredelse av Den kulturelle skolesekken og Den kulturelle spaserstokken i fylket.
- Videreutvikle skolebibliotekene og folkebibliotekenes rolle som kunnskapsformidler, kulturformidler og møteplass.
- Utnytte potensialet som ligger i skolebibliotekene.
- Fylle våre kulturinstitusjoner med innhold, hele Agder trenger kulturelle kraftsentre.
- Være en pådriver for å inngå forpliktende avtaler med kommuner som har fyrtårn for at disse skal løftes som særlige formidlere av kyst- og fyrkultur.
- Støtte opp under de regionale kompetansesentra innenfor musikk, scenekunst, litteratur, film og billedkunst.
- Jobbe for at statlig tilskudd til utvikling av kultur i regionen styrkes.

- Stimulere til samspill mellom reiseliv, kultur og næringsutvikling på hele Agder. Vektlegge kulturens næringspotensial.
- At flere barn og unge skal få tilgang til kulturelle opplevelser gjennom flere lavterskeltilbud og stimulering til bruk av nærmiljøet i undervisningen.
- Samarbeide med UiA om utvikling av kultursatsingen på Agder.
- Arbeide videre med å utvikle gode løsninger for talentutvikling innen scenekunst og visuell kunst.
- Etablere en forsøksordning for et regionalt fordypningstilbud til kulturskoleelevene.
- At de fylkeskommunale museene skal videreutvikles som samfunnsaktør og ha en hensiktsmessig organisering.
- Være positiv til at kulturinstitusjonene utvikles til i større grad å kunne jobbe for egeninntjening.

Frivillighet

Frivillighet er en viktig bidragsyter til god folkehelse. Gjennom frivilligheten oppnår vi sosial tillit, inkludering og hverdagsintegrering. Kultur, idrett og frivillig deltakelse beriker menneskers liv. Samarbeid mellom det offentlige, private og frivillige er nøkkelen til å løse mange samfunnsproblemer. Agder Høyre vil legge til rette for slike samarbeid.

Agder Høyre vil:

- Legge til rette for størst mulig frivillig engasjement.
- Arbeide for økt mangfold i idrett og kulturliv.
- Styrke mangfoldet av frivillige organisasjoner.
- Styrke og støtte idretten.
- Styrke både uorganiserte og organiserte aktiviteter.
- Legge til rette for at idretten og frivillige organisasjoner kan bidra til å inkludere grupper som ellers faller utenfor.
- Styrke rammene for utlånsvirksomhet for utstyr til fritidsaktiviteter (BUA).
- Styrke rammevilkårene og gi forutsigbarhet or frivilligheten.
- Arbeide for at bruk av fylkeskommunens skoler skal være gratis for frivillig aktivitet etter skoletid og i helger.
- Sørge for et minimum av byråkrati og skjemaer med klarspråk forbundet med frivillig arbeid.
- Arbeide for en helhetlig frivillighetspolitikk i samspill med frivillige organisasjoner som bidrar til et aldersvennlig samfunn.
- Bruke eldrebølgen som en ressurs for frivilligheten. Det blir flere eldre som har tid og overskudd til å bidra til hjelp til de eldre som trenger det.